

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
For. zorg en verwarden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum 3 februari 2026
Betreft Procesbrief NPM-onderzoek 'Afzonderen en separeren in
penitentiare en forensisch psychiatrische centra'

Onze referentie
7139718

Uw Kamer heeft op 29 januari het onderzoek 'Afzonderen en separeren in penitentiare en forensisch psychiatrische centra'¹ aangeboden gekregen door het College voor de Rechten van de Mens (CRM). Dit onderzoek is uitgevoerd door het Nationaal Preventie Mechanisme (NPM), onderdeel van het CRM. Het NPM heeft de toepassing van afzonderen en separeren in penitentiare psychiatrische centra (PPC) en forensische psychiatrische centra (FPC) onderzocht, vanuit het perspectief van menswaardigheid.

Het NPM heeft de toepassing van afzondering en separatie getoetst aan internationale en nationale wet- en regelgeving en aan internationale mensenrechtenstandaarden. Het NPM concludeert dat afzondering en separatie in de PPC's en FPC's aan de wet- en regelgeving voldoen en doorgaans ook aan de internationale mensenrechtenstandaarden. Ook concludeert het NPM dat medewerkers betrokken en toegewijd zijn en respectvol om gaan met patiënten gedurende het afzonderen en separeren. Tegelijkertijd ziet het NPM ruimte voor verbetering. Het onderzoek levert acht kernbevindingen op met bijbehorende aanbevelingen om het toepassen van afzondering en separatie nog menswaardiger te maken. Deze aanbeveling zien onder andere op het verbeteren van de materiële omstandigheden tijdens afzondering, het afschaffen van afzondering als disciplinaire straf en het ontwikkelen van alternatieven voor onderzoek aan het lichaam. De aanbevelingen zijn gericht aan mijn ministerie, uitvoeringsorganisaties en de directies van de instellingen.²

Het is goed om te lezen dat de toepassing van afzondering en separatie in PPC's en FPC's voldoet aan de internationale en nationale wet- en regelgeving. Ik ga de aankomende periode met het veld in gesprek over de bevindingen en aanbevelingen. Ik informeer uw Kamer over de uitkomsten hiervan in de voortgangsbrief forensische zorg van dit najaar.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

¹ College voor de Rechten van de Mens, NPM-themaraapport, *Afzonderen en separeren in penitentiare en forensisch psychiatrische centra*, januari 2026

² Uitvoeringsorganisaties zoals de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI).

mr. A.C.L. Rutte

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
For. zorg en verwarden

Datum
29 januari 2026

Onze referentie
7139718